

BVRDEGALENSE TERRITORIVM.

Sed ejus navalis nullum nunc exstat vestigium: nisi in ostio Peugæ fluvioli, ad cuius utrumque latus duæ stant turres præaltæ, per quas olim catena, quæ adhuc visitur, traducebatur, juxta portam urbis, quæ vocatur *du Cailau*. Hodie nullus portus Burdigalam ingreditur, cuius vice fungitur totus Garumna. De *Divona* autem fonte, qui exhaustus hodie evanuit, idem canit:

*Salve fons, ignote ortu, sacer, alme, perennis,
Vitreæ, glaue, profunde, sonore, intimus, opacæ.
Salve urbis genius, medico potabilis haustu
Divona, Cætarum lingua fons addite Divis,
Non Aponus potu, vitrea non luce Nemayus.
Purior, æquoreo non plenior amne Timavus.*

Nulla in Gallia regio vinis magis abundat, eoque generosis; vulgo *vin de Grave* dicitur. *Grave* arenam significat, & terram arenosam. Solum autem suburbanum, in quo præstantissimum illud vinum nascitur, dicitur *Grave*, quia totum arenosum est. Sunt & alia vina, *le Lermont*, *de la Bastide*. Adluit Burdigalam Garumna, maris æstum sentiens plus L passuum millibus supra urbem. Minorum gentium fluvios *Peugam* & *Divisam* prætero. Rempublicam administrant cum Senatus sui principe, qui Major dicitur, Magistratus, qui Iurati vulgo vocantur; olim triceni numero & viceni quaterni, inde pro numero regionum urbis duodenii. Sedes est Parlamenti Regii, quod ibi anno MCCC LI haberi cœpit; Novemb. XII, quo die juratum in leges more Senatus Parisiensis, statutumque, ut ab eo Parlamento Provinciæ Burdigalensis, Vasatenis, Agennensis, Condomiensis, Londarum, Armeniacensis, Cadurcensis, Lemovicensis, Petrocoriensis, Angolismensis, Santonensis, & Rupellenensis, iura peterent. Postea tamen provinciæ Armeniacensis, Angolismensis, Rupellenensis, & maxima pars Cadurcensis distractæ sunt. Sedes olim quidem Episcopalis, hodie Archiepiscopalis, & metropolitana fulgens dignitate. Academia Burdigalensis ad instar Tolosanæ erecta est, rescripto Eugenii summi Pontificis, comprobata vero, privilegiisque ornata variis à Ludovico Francorum rege, anno MCCC CLXXI. Gymnasium Aquitanicum *κατ' εξοχὴν* vocatur. Impetrarunt Burdigalenses à Carolo IX jus nundinarum, quæ ad instar Lugdunensium libere, mensibus Martio & Octobri, per xv dies haberi solitæ. Res à Burdigalibus gestas commemorare non cosmographi est, sed historiographi. Hoc solum dicam: *Tetricum*, unum ex xxx tyrannis, sub Galieno ex præside provinciæ factum hic esse Imperatorem, purpuramque, quod crimen erat læsa majestatis, sumpsisse. Ferro, ac igne à Vandals, Gothis, Saracenis, & Normannis sape vastata, decorem

illum & elegantiam, qualem illi attribuit Ausonius, amisit. Anno MCCCCLXXIX societas inita fuit inter *Burdigalam* & *Burgum*: ut Burdigala quasi princeps præcesset *Burgo*, ceterisque provinciæ oppidis. Inde autem servatum fuisse, usque ad extremum Anglici imperii diem; ut urgente bello, Major & Iurati Burdigalenses ex civium numero aliquos seligerent, futuros urbibus castrisque provinciæ Burdigalensis praefectos. Atque hæc causa fuit, quod oppida, *Blavia*, *Burgus*, *Liburnia*, *Fanum S. Emiliani*, *Castellum*, *Cadillacum*, *Fanumque S. Macarii*, filiolæ dictæ fuenter civitatis Burdigalensis.

*Vibes ad
provinciam
Burdigale-
ensem spe-
ctantes.*

Blavia, vulgo *Bliae*, munitissimum est oppidum ad dexteram Garumna ripam, XII leucis ab ejus ostio, V II à Burdigala. Custodes, vigilansque habet perpetuos, qui nocte dieque non modo locum illum custodian diligenter, verum etiam, ex ea specula, quid toto late fiat Garumna, sursum deorsumque studiose observent, & si qua forte hostilis classis præterire conetur, prohibeant inde tormentis, quantum per fluminis liceat latitudinem, quæ illic duum millium & ducentorum est passuum. *Burgus* olim Ebromagnum videtur appellatum: quum enim in modum castrorum, horreis publicis & turribus postea esset amplificatum, à Ponto Leontio Paulino Burgus vocatum fuit. Ita enim eo tempore opportuna bello & munita annona copia, castra vocabant.

Liburnia, *Libourne* vulgo, ad Confluentes Durani & Liliae, frequenter Parlamenti Burdigalensis sedes fuisse legitur, grassante in metropolitanos peste. Oppidum novum est, nam qui mentionem faciat non est antiquior Frossardo.

Sunt autem & in *Seneschallia* Burdigalensi territoria, quæ vulgo *Terra inter duo maria*, *Medocum*, *Buchsum*, & *Fronsaca*. *Terra inter duo maria*, vulgo *Le Pais entre deux mers*, pinguissimus est tractus inter Garumnam & Duranium, ingentes fluvios, qui propter magnitudinem vocantur *maria* ab incolis. Huic adscribi solent oppida, cum aliis Parlamento Burdigalensi subiectis, *Fanum S. Macarii*, & *Liburnia*. *Medocum*, Medulorum domicilium, vulgo *le Pays de Modoc*, comprehendit quicquid agri inter Burdigalam est, *Oceanum*, & Garumnam in eum influentem. Ager Medulicus nihil fere est, quam arena, circa paludes valde depressus, aquarum inundationibus supra modum obnoxius, ut mirum non sit littus Medulicum indies atteri, & ab Oceano Medulos sensim sepeliri & obrui. *Modoco* finitimum est *Buchsum*, vernacula *le Pays de Buch*, principatus titulo clarum. *Fronsaca*, *le Pays de Fronsac*, Marchionatus dignitate celebris est. Nomen illi ab oppido, castroque *Fronsiaco*, quod Carolus Magnus exstruxit, cum Hunoldum Aquitanæ ducem bello petitum profiliaret.

Fluvii.

*Sedes Par-
lamenti.*

*Episcopalis
olim, jam
Archiepi-
scopalis.*